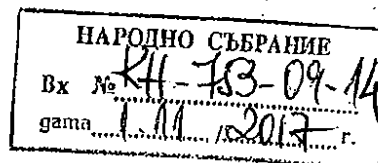

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№ 0101-168
91.10 2017 г.

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА КЪМ
44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДОКЛАД

Относно: проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2018 г.,
в частта му за образование и наука

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Във връзка с внесеня от Министерския съвет проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2018 г. в областта на политиката за образование и наука представям на Вашето внимание следната информация:

I. ОБРАЗОВАНИЕ

Законопроектът за държавния бюджет на Република България за 2018 г. увеличава разходите за образование и извежда сектора като приоритет в политиката на правителството. Ръстът в разходите за образование е насочен основно към увеличение на възнагражденията на педагогическите специалисти в системата на предучилищното и училищното образование, което е предпоставка за привличане на повече млади учители и на специалисти с високо равнище на професионална подготовка и

квалификация във всички образователни институции, дори и тези в най-малките и отдалечени населени места.

Друг важен момент за системата на предучилищното и училищното образование е промяната на финансиране на институциите. От 2018 г. освен броят на децата и учениците разпределението на средствата от държавния бюджет ще се извършва и въз основа на броя на групите и паралелките и на институциите. Въвежда се и регионален коефициент, който отразява географски и демографски характеристики на общината и региона, в който се намира образователната институция, определящи различия в необходимите разходи за осигуряване на равен достъп до образование. Новият модел на финансиране ще даде възможност да се отстранят досегашните неравенства между големи и малки училища и ще осигури равни възможности на образователните институции.

Общият размер на разчетените разходи за образование за 2018 г. е *3 840,2 млн. лв.*, което представлява *3,6 %* от БВП (при *3 350,0 млн. лв.* за 2017 г.). Увеличението на разходите в номинална стойност спрямо 2017 г. е *490,2 млн. лв.*, от които *452,6 млн. лв.* е ръстът на средствата с източник национален бюджет и *37,6 млн. лв.* на средствата от Европейския съюз. Увеличението на разходите по сметки за средства от ЕС отразява прогнозата за по-високи разходи по Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014 - 2020.

А. Предучилищно и училищно образование

Приоритетите, към които е насочена политиката в областта на предучилищното и училищното образование, са:

1. подкрепа на реформите и изпълнение на мерките, заложи в Закона за предучилищното и училищното образование;
2. осигуряване на подкрепа на педагогическите специалисти и привличане на млади хора в професията;
3. пълно обхващане на всички подлежащи на образование деца и ученици, предотвратяване на отпадането от образователната система и реинтеграция на преждевременно напусналите;
4. подобряване на качеството на образованието във всички училища и нива на системата;
5. осигуряване на качествено професионално образование и обучение в партньорство с бизнеса и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

Разчетените средства за системата на предучилищното и училищното образование за 2018 г. нарастват с **409,1 млн. лв.**, като общият им размер достига **2 882,2 млн. лв.**

Предвиденият ръст в средствата за образование за 2018 г. обезпечава правителствените ангажменти за повишаване доходите на педагогическите специалисти и за промяна на системата на делегираните бюджети. За компенсиране на отрицателните разлики от въвеждането на новия модел за финансиране на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците са разчетени допълнително **6,8 млн. лв.** по бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет за 2018 г.

За изпълнение на политиките по Закона за предучилищното и училищното образование са осигурени допълнително **6,6 млн. лв.** за стипендии на учениците от осми клас, както и **7,0 млн. лв.** за финансиране частните училища и детски градини, заявили желание за включване в системата на държавното финансиране.

За изпълнение на основните приоритети в областта на предучилищното и училищното образование за осигуряване на равен достъп до качествено образование на всяко дете и повишаване на обхвата и задържане на учениците в училище основните инвестиции за системата за 2018 г. са насочени към финансиране на мерки за:

- работа с деца и ученици от уязвими групи – **35,0 млн. лв.**;
- обучение по професии, които са търсени на пазара на труда или се очаква недостиг в близко време – **3,0 млн. лв.**;
- издръжка на защитените детски градини и училища – **7,4 млн. лв.**;
- осъществяване на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие за сметка на спрените месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование по ЗСПД (§ 38 от ЗПУО) – **6,5 млн. лв.**

С общия размер на разчетените средства за училищното и предучилищното образование ще бъдат финансирани следните основни дейности:

1. Издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в детските градини и училищата. Общият размер на разчетените разходи за тази дейност е **2 001,8 млн. лв.**, с които се осигуряват разходите им за възнаграждения и издръжка. Освен средствата по стандарти тук се включват и средствата, предвидени за допълнително финансиране на защитени училища и детски градини и за възстановяване на преходните остатъци по бюджетите на държавните училища.

С тези средства ще се обезпечи възпитанието и обучението на **124 232** деца в яслени групи и в групи за деца от 2 до 4 години в детските градини, **110 950** деца в

задължителната предучилищна подготовка, 675 035 ученици в неспециализираните училища, в т.ч. 115 123 ученици в професионалните училища, 14 991 ученици в специализираните училища (за изкуство и култура и спортни училища), 1 935 ученици в специалните училища и 37 016 ученици във вечерна, задочна, самостоятелна и индивидуална форма на обучение.

2. Подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Общият размер на разчетените за 2018 г. средства е **422,1 млн. лв.**, от които най-голям е дялът на предвидените разходи по норматив за целодневна организация на учебния ден за учениците от първи до седми клас в неспециализираните училища – **162,5 млн. лв.** Тук се включват и средствата за:

- ученически стипендии – **25,9 млн. лв.**;
- ученически общежития - **21,7 млн. лв.**;
- познавателни книжки, учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване от учениците от I-VII клас и децата от подготвителните групи – **37,0 млн. лв.**;
- подпомагане храненето на децата от подготвителните групи и учениците от I - IV клас - **26,6 млн. лв.**;
- транспорт на децата и учениците до приемащи детски градини и училища и до средищни училища – **34,4 млн. лв.**, в т.ч. **2,4 млн. лв.** за поддръжка на автобуси, предоставени на училищата за осигуряване на транспорт на деца и ученици;
- приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности – **56,5 млн. лв.**, от които **5,7 млн. лв.** за създаване условия за приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности, интегрирани в училища и детски градини;
- дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта на децата и учениците, осъществявани от центровете за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена - **14,0 млн. лв.**;
- подкрепа за ученици с изяви дарби - **2,0 млн. лева.**

3. Развитие на детските градини и училищата – предвидените средства за 2018 г. за тази дейност са в размер на **62,1 млн. лева.** Тук се включват предвидените средства за подобряване на материалната база на общинските и държавните детски градини и училища, в т.ч. допълващият стандарт за материална база на училищата. В рамките на тази дейност са разчетени и средствата за транспорт на педагогическите специалисти от местоживеенето им до местоработата и обратно в размер на **14,7 млн. лева.**

4. Предвидените със Законопроекта за държавния бюджет за 2018 г. по бюджета на Министерството на образованието и науката средства за изпълнение на национални програми за развитие на образованието са **58,0 млн. лева**.

5. За съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците в българските общности в чужбина, чрез подпомагане на обучението по учебните предмети Български език и литература, История и цивилизация, География и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, организирано в неделните училища в чужбина за 2018 г. са разчетени **8,0 млн. лева**.

Б. Висше образование

Политиката в областта на висшето образование е насочена към устойчиво развитие и повишаване качество на образование чрез неговото финансово насърчаване и ориентирането му към практическите нужди на пазара на труда. И през 2018 г. ще продължат да се изпълняват реформите, насочени към специализация на държавните висши училища и тяхното профилно оптимизиране; реструктуриране на приема към професионални направления с очаквано по-високо бъдещо търсене на пазара на труда; усъвършенстване на рейтинговата система на висшите училища; предоставяне на публични гаранции за студентски кредити; премахване на ограниченията за прием на студенти от българските общности в чужбина.

Реализирането на тези приоритети ще се осъществи чрез осигуряване на финансиране, насочено към резултатите от обучението; чрез засилване взаимодействието между висшите училища и бизнеса; чрез усъвършенстване модела на акредитация и оценяване на качеството във висшето образование; чрез стимулиране на научното развитие и кариерно израстване на преподавателите от висшите училища; чрез подкрепа на мобилността на студенти и преподаватели.

С проекта на бюджет са осигурени допълнително **8,6 млн. лв.** за издръжка на обучението на студентите, въз основа на резултатите от обучението и **9,0 млн. лв.** за стипендии за студентите, обучаващи се в приоритетни професионални направления.

Разчетените средства за висше образование за 2018 г. нарастват с **27,9 млн. лв.**, като общият им размер достига **777,5 млн. лева**. Трансферите за държавните висши училища са в размер на **432,4 млн. лв.**, от които **406,6 млн. лв.** за държавните висши училища към МОН и **25,8 млн. лв.** за висшите военни училища към Министерството на отбраната (това са само за трансферите за дейности по образованието, като в тях не се включва субсидията за присъща научна и ходожествено-творческа дейност).

Общият размер на предвидените по бюджета на МОН трансфери за държавните висши училища в размер на *414,9 млн. лв.* се разпределят по елементи, съгласно чл. 91 от Закона за висшето образование както следва:

1. Средства за издръжка на обучението – *334,7 млн. лв.* за осигуряване обучението на 153 495 средно - приравнен брой студенти, като *172,7 млн. лв.* от общия размер са определени в зависимост от комплексната оценка за качеството на обучение и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

2. Средства за присъщата научна и художествено-творческа дейност и издаване на учебници и научни трудове - *8,0 млн. лева.*

3. Средства за социално-битови дейности на студентите и докторантите – *63,2 млн. лв.*, в т.ч. средства за стипендии – *47,3 млн. лв.* и средства за студентски столове и общезития – *15,9 млн. лева.* Разчетените средства за стипендии на студентите и докторантите за 2018 г. са увеличени с *11,5 млн. лева.*

4. Средства за капиталови разходи - *5,3 млн. лева.*

Одобрената държавна гаранция по Закона за кредитиране на студенти и докторанти за 2018 г. е в размер до *50,0 млн. лева.*

И през 2018 г. националното финансиране на образованието ще продължи да се допълва и със средства от структурните фондове на ЕС. Те са насочени главно към развитие на уменията за учене и на творческите способности на учащите и повишаване на мотивацията им за учене, квалификация на учителите, практическо обучение и стажове за учениците, усъвършенстване на практическите умения на студентите от висшите училища и повишаване успешната реализация на младите хора на трудовия пазар.

II. НАУКА

За наука в бюджета за 2018 г. са разчетени *405,8 млн. лв.* (0,38 % от БВП) при *285,0 млн. лв.* (0,28% от БВП) за 2017 г. Нарастването на публичното финансиране на сектора, извежда науката като приоритет на правителството за периода на бюджетната прогноза. С ръста на разходите за наука за 2018 г. се осигуряват преимуществено средства за следните дейности и политики:

- увеличение на трансфера за БАН и ССА с *5,9 млн. лв.*;

- увеличаване размера на стипендията за докторанти от *450 лв.* на *500 лв.* – *2,5 млн. лв.*;

- повишаване ефективността на инвестициите в науката чрез финансиране на научните организации в зависимост от постигнатите резултати и увеличаване на дела

на програмно-конкурсното финансиране на научната и изследователската дейност и за изпълнение на Националната пътна карта за научна инфраструктура – 63,5 млн. лв.;

Общият размер на трансферите за Българската академия на науките и за присъща научна или художествено творческа дейност и издаване на учебници и научни трудове на държавните висши училища към МОН за 2017 г. е в размер на **93,6 млн. лв.**, от които по бюджета на БАН – **85,6 млн. лв.** и по бюджетите на държавните висши училища – **8,0 млн. лева.**

Предвидените разходи за наука по бюджета на МОН за 2017 г. са в размер на **33,2 млн. лв.** В рамките на тези средства ще се създадат условия за информационно обслужване, наблюдения и изследвания в различни области на обществения живот; подготовката на научно-изследователски кадри; за участие на България в международни организации в областта на науката и за конкурсно-проектно финансиране на научните изследвания.

Поетапното увеличаване на публичното финансиране за научна и изследователска дейност и обвързването на институционалното финансиране за наука с реалните научни резултати ще допринесе за превръщане на научния сектор в основен фактор за изграждане на икономика, базирана на знанието.

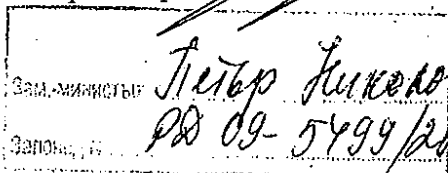
През 2018 г. усилията ще бъдат насочени към разработването на национални научни програми с основна цел финансиране на научни изследвания в приоритетни и конкурентни области, подпомагане на млади учени и осъществяване на съвместни научни изследвания с български учени в чужбина и привличане на водещи учени от чужбина.

За периода 2018-2020 г. средствата за наука от структурните фондове на ЕС по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020“ ще са насочени главно към инвестиции в нови и уникални научни инфраструктури, каквито са центровете за върхови постижения, центровете за компетентност и регионалните научни центрове.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

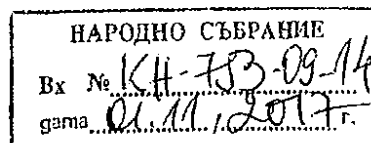
ДО

Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

КЪМ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2018 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

През последните няколко години държавната политика за реформиране на системата на висшето образование стимулира повишаването на качеството чрез промяна на финансовия модел. Повишаването на дела от субсидията, разпределян въз основа на комплексната оценка на качеството, и въвеждането на приоритетни професионални направления и на защитени специалности постепенно дават резултат – те стимулират високото качество на образованието и на научните изследвания и подпомагат професионални направления и специалности, които с години бяха подценявани и недофинансирани.

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ подкрепя предложения Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2018 г., който отразява тази политика.

Напълно съзнавам ограничената финансова рамка, която трудно ще позволи съществени промени, но въпреки това си позволявам да обърна внимание, че през следващата година Софийският университет „Св. Климент Охридски“ ще чества 130-годишнината от своето създаване като ~~най-стария университет в България, който е оценен най-високо от~~

Националната рейтингова система и дава почти половината от научната продукция на всички университети в страната. За отбелязване на подобни годишнини и за подобряване на състоянието на сградния фонд, Народното събрание винаги е отпускало допълнителен финансов ресурс, на какъвто Университетът се надява и през 2018 г.

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ стопанисва 18 сгради, които са обявени за недвижими културни ценности – повече от всички останали висши училища взети заедно. Някои от тях са гордост за България и са лицето ѝ пред света.

Последните по-сериозни ремонтни дейности са извършени през 2008-2009 г. Тези сгради, строени през 19-20 век, са в тежко състояние. Въпреки че Университетът непрекъснато търси допълнителни ресурси с проекти и дарения, средствата са крайно недостатъчни дори за най-неотложните ремонти. Необходимата сума само за спешните и аварийни ремонти е в размер на над 8 милиона лева, които Софийският университет не е в състояние да осигури.

Софийският университет не разполага и със спортна база и хиляди студенти в момента нямат условия за активна спортна дейност. Годишните разходи за наеми на спортни зали са за над 150 хил. лв., което позволява на малка част от нашите студенти да получат някаква възможност да спортуват.

По повод 100-годишнината на Университета и на висшето образование в България през 1988 година българското правителство отдели средства и изгради в груб строеж многофункционална спортна зала за нуждите на СУ „Свети Климент Охридски“. За довършване на строителството и оборудване на спортното съоръжение, (заедно с проектните изменения) по предварителни и най-общи изчисления ще бъдат необходими около 7 милиона лева.

Във връзка с изложеното моля в проекта на държавен бюджет за 2018 г. да бъдат предвидени допълнителни средства за капиталови разходи на Софийския университет „Свети Климент Охридски“ в размер на 15 милиона лева, които да позволят необходимите спешни строителни и ремонтни дейности, за да посрещне достойно най-старият български университет своя 130-годишен юбилей.

ПРОФ. ДФН АНАСТАС ГЕРДЖИКОВ

РЕКТОР

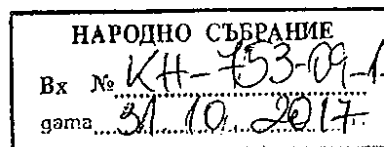
НБС "ВОН" - КНСБ

Национален браншов синдикат "Висше образование и наука"

E-mail: von_knsb@yahoo.com, http://von-knsb.org/

30-10-2017 г.

До
Председателя на Комисията по образование и наука
Г-жа Милена ДАМЯНОВА

До
Председателя на Комисията по бюджет и финанси
Г-жа Менда СТОЯНОВА

Относно: Необходим минимум в държавния бюджет на Р България за 2018 год. за ДВУ и БАН

Уважаема госпожо ДАМЯНОВА,
Уважаема госпожо СТОЯНОВА,

НБС "ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА" - КНСБ настоява в бюджетните субсидии на държавните висши училища (ДВУ) за 2018 г. да бъдат осигурени поне 40 млн.лв. повече спрямо тези през 2017 г.

Основен дял в бюджетната субсидия за ДВУ е издръжката за обучение на студентите (СИО), която включва средства за работни заплати, осигуровки и текущи разходи, по количествени (брой студенти) и качествени (комплексна оценка за качество) компоненти, съобразно ЗВО, определени по реда на чл. 91, ал. 2 и 3, постъпили за обучението на студенти и докторанти по професионално направление и чл.90, с новите ал. 4, ал. 5, ал. 6, ал. 10 (от 2016г.).

ВОН-КНСБ счита, че през 2018г. в СИО са необходими 352 млн.лв при следните показатели:

- 153 500 студенти (2017 – 162 550 студенти);
- СИО - (без средствата по комплексната оценка за качество) в размер на 291 млн. лв или с 6 млн.лв повече (2017 - 285 млн.лв);
- СИО – с допълнение по комплексна оценка за качество в размер на 61 млн.лв или с 20 млн.лв повече (2017 – 41 млн.лв).

Предвидената в проектобюджета за 2018 г. СИО е в размер на 335 млн.лв.

Средно приравненият брой студенти е с 9000 по-малко спрямо уч.2016-17 г.!

Факт е, че средно претегления норматив е 2181лв., което е със 175 лв повече спрямо 2006 лв., предвидени в бюджета за т.г.

За съжаление, политиката за увеличаване на коефициентите по ПМС 162/2001, така че да бъде достигнато съотношение 1 : 5, не се реализира, както и актуализация на коефициентите по ПМС 328/2015.

Мотивите и горепосочените изчисления на ВОН-КНСБ са основани на годишен ръст на коефициентите и през уч. 2017-2018 г., които вероятно не могат да бъдат осъществени, поради намаления брой студенти.

В проекта за бюджет 2018 г. е необходимо да бъде изпълнено изискването на ЗВО за ръста на субсидията за научна и художествено-творческа дейност, а именно не по-малко от 10% от СИО. От 2009 г. до сега, както и за 2017 г. тя е в размер на 8 млн.лв. Според чл. 91 от ЗВО тази субсидия трябва да е не по-малко от 10 %. Нашето предложение сегашната субсидия да бъде увеличена поне с 5 млн.лв. и да бъде предоставена на висши училища с високи научни показатели.

Средствата за социалните дейности са увеличени с 12 млн.лв, поради ПМС 103 и за компенсация на европейските стипендии на студентите.

На основание горепосоченото настояваме за 40 млн.лв повече в субсидията на ДВУ за 2018 г., ориентирани по програми и резултати!

Във връзка с ИДЗВО, чл. 90 и чл. 91, ВОН-КНСБ настоява за отделяне на два реда на средствата от субсидията за издръжка на студентите по количествени (брой студенти) и качествени критерии, както и за повече контрол на тяхното разпределение на база преговори с национално представените синдикати.

Предлагаме по-строг контрол и наказателни санкции за ректори на висши училища, които имат все повече налични средства в края на годината (общо за 2016 г. са 266 284 833 лв.), защото са без обосновка за тяхното разходване и никога не са оповестени на социалните партньори в преговорите за увеличаване на работни заплати или други разходи. Финансови санкции трябва да има и за ректори, които не изпълняват изискванията на ЗВО, чл. 90 за разпределението на парите за качество, съобразно методиката на МОН, вж. ал.4: Не по-малко от 75 на сто от приходите от такси за обучение и от средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението, определени по реда на чл. 91, ал. 2 и 3, постъпили за обучението на студенти и докторанти по отделно професионално направление се използват за финансиране на разходи за същото професионално направление.

КОНКРЕТНО ЗА БАН: Дискусия по бюджетната субсидия за БАН в проекта на бюджета за 2018 г. не може да бъде осъществена, докато не се подпише Споразумение за конкретни увеличения на работните заплати по критерии, свързани с подобряване качеството на научната дейност и реализация на научни продукти или др.

Нашето предложение е научните институти, които изпълняват важни за държавата, обществото и бизнеса дейности, да бъдат със статут на приоритетни, както и да са с целево разпределение на бюджетни субсидии, пряко от МОН и увеличени с 20 %. **Конкретното ни предложение за 2018 г. е за НИМХ – както за заплати, така и за оперативна дейност.**

Бюджета за БАН е в размер на 83 млн.лв. (с около 5 млн.лв. повече), което ще осигури средствата за увеличената МРЗ, както за нискодоходните категории персонал и особено за работещите в НИ с обществено полезни дейности. Затова подкрепяме отразените данни в информацията на ръководството на Академията.

ЗА НАУКА:

ВОН-КНСБ е за увеличаване на средствата за научна дейност в зависимост от постигнатите резултати, като се достигне минимум 1,2% от БВП още през 2018 г. Известно е, че за последните две години това финансиране е 0,98% и за първи път е в пропорции, към които се стремим – 2/3 от бизнеса и 1/3 от бюджета. Заложените 70 млн.лв е добро начало, но за да се увеличи ефективността на инвестициите в науката, трябва да има изисквания за доказани постижения и ползи.

Необходимо е обвързване на науката с образованието и бизнеса (иновациите) в центрове за върхови постижения и центрове за компетентност, ориентирано към изпълнение на

ИСИС (изпълнението на тази политика е предвидено с първа приоритетна ос на ОП НОИР). Наред с изпълнението на Първа приоритетна ос на ОП НОИР се предвиждат и няколко национални научни програми с увеличено финансиране и основна цел, насочена към определени конкурентни научни, икономически и др. предимства, като:

Национална научна програма „Антарктида“ с основна цел извършване на антарктически изследвания в българската научноизследователска база в Антарктида в областта на геологията, климата, екологията и биоразнообразието, като се гарантира устойчивостта на българското научно присъствие в шестия континент (финансиране - 750 000 лв., допълнително предвидено в бюджета на МОН за 2018 г.);

Национална научна програма „Водородна мобилност и водородна енергия“ при обединение на национална техно-икономическа експертиза в НИ и ВУ чрез финансиране изпълнението на демонстрационни проекти като напр. автомобил задвижван с водородно гориво, с възможност за създаване на общонационална водородна платформа, която да осигури създаването на нов икономически бранш с необходимите експерти, специалисти, технически кадри;

Национална научна програма „ИКТ в науката и образованието“, в изпълнение на НСРНИ 2030 за разширяване европейското и международното научно сътрудничество. Тя ще допринесе за връзката - наука с образованието, бизнеса, държавните институции и обществото в изпълнение на препоръка №5 (панел на PSF) като се насърчава *интеграцията и взаимодействието между различните публични образователно-научноизследователски институти*. Целта е да се обединят в единна структура и да се избегне припокриване и дублиране на ресурси;

Национална програма „МЛАДИ УЧЕНИ“ – асистенти във висшите училища, БАН и ССА с целево финансиране за по-високи начални основни месечни заплати – не по-малко от 1200 лв (предвид МРЗ и искането на КНСБ за начални заплати за млади специалисти с висше образование над 700 лв), по критерии, договорени с национално представителните синдикати и бизнеса (финансиране – 5 млн. лв., допълнително предвидено в бюджета на МОН за 2018 г.).

Национална програма за докторанти във връзка с изпълнение на Дейност 3.1. Значително разширяване на докторантурата като първа стъпка в научната кариера от Националната стратегия за научни изследвания 2030. **НЕОБХОДИМО** е да се финансират нов вид докторантури, основани на принципите на иновативно обучение, които да са съобразени с приоритетите на ИСИС. Планираните с ежегодно финансиране 50 такива докторантури със стипендии в размер на 800 Евро със средства още за 2018 година – 1 000 000 лева. Резултатите ще са измерени в брой доктори от ново поколение с научноизследователски подход и дейност, а и в отговор на потребността от „Интелигентна специализация“;

Национална научна програма „Пост-доктори“ във връзка с изпълнение на Дейност 3.3. **Привличане на млади доктори за научна работа в страната** от Националната стратегия за научни изследвания 2030. Поради изоставане от другите страни в ЕС, пилотното въвеждане на такава схема би следвало да се извърши още през 2018 г. на национално ниво. Заплащането на пост-докторантите е 1500 Евро и е конкурентно с обичайното по света, за да се привлекат много добри кандидати. За 2018 година могат да се обявят 20 позиции за пост-доктори. Стойност на Програмата за пост-доктори е в годишен размер от 750 000 лв, а и ще бъдат изпълнени приоритетите на ИСИС с пряко въздействие в икономиката ни.

Национална програма „ДОКТОРИ“, от която следва промяна в остарялата нормативна уредба и осигуряване на целево финансиране за всички учени с научно-образователната степен „Доктор“, която е задължителна за научна кариера и качество на учебна и научна работа. В академичните среди не се приема факта, че образователно-научната степен „Доктор“ е с различно финансово изражение, а държавата е време да поеме своите отговорности с ясни и точни размери в нормативен акт с единен подход, за да няма по този показател дискриминация на българските учени!

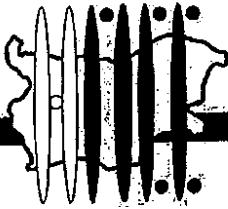
Предлагаме да се актуализира наредбата при среден ръст от 510 лв. Данните от сега действащите колективни трудови договори показват, че средната стойност за ОНС „Доктор“ е 290 лв. Необходимите средства за 13 260 преподаватели и учени (допълнителното възнаграждение следва да е за работещите само на едно работно място) са при увеличена база с 220 лв. повече, а финансирането - в размер на 35 млн. лв., да е предвидено в бюджета на МОН за 2018 г.).

Подкрепяме преобразуване на Фонда за научни изследвания в Агенция за насърчаване на научните изследвания още през 2018 г., за което има подготвен проект, оценен положително от механизма Policy support Facility към Хоризонт 2020 и България е първата страна спечелила този проект, защото науката и иновациите са като една система с ефективно влияние за икономиката и обществото.

Образованието (в т.ч. висшето образование) и науката трябва да отговорят на предизвикателствата, пред които се изправя обществото и икономиката на България, както и да намират решение на формулираните проблеми, включително и да предлагат на политиките научно обосновани решения. За целта са необходими повече инвестиции, за да се увеличи и приноса на висшето образование и науката към икономиката и обществото.

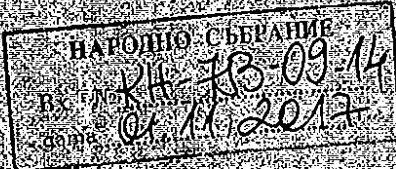
С УВАЖЕНИЕ,

Доц. д-р инж. ЛИЛИЯНА ВЪЛЧЕВА
Председател на НБС „ВОН“ – КНСБ

НАЦИОНАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ

Изх. № 245/30.10.2017 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ПАРЛАМЕНТАРНАТА КОМИСИЯ
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ,
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ПАРЛАМЕНТАРНАТА КОМИСИЯ
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ,
Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА

МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА,
Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

МИНИСТЪРА
НА ФИНАНСИТЕ,
Г-Н ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ

ПОЗИЦИЯ

ОТНОСНО: Политика на държавата по предоставяне на стипендии за докторанти

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО СТОЯНОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЪЛЧЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГОРАНОВ,

Национално представителство на студентските съвети в Република България, като единствения орган за защита правата и интересите на обучаващите се в системата на висше образование, изразява следната позиция относно политиката на държавата по предоставяне на стипендии:

В последните няколко години се появиха положителни сигнали, свързани с икономическото развитие на страната ни и нейният потенциал за средносрочен и дългосрочен растеж. За това говорят официалните данни, отчетени от националната статистика:

Година	БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ (млн.лв.)
2010	74 771
2011	80 759
2012	82 040
2013	82 166
2014	83 634
2015	88 571
2016	92 635

Източник: НСИ

Наблюдава се тренд на преодоляване на кризисните показатели и нарастване на икономиката с умерени до добри темпове. Това дава основание и на българската държава да прогнозира също добри показатели за брутният вътрешен продукт в обозримо бъдеще, както става ясно от приетата средносрочна бюджетна прогноза за периода 2018 – 2020 година!

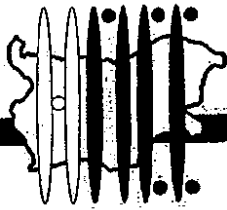
Табл. I-2: Основни макроекономически показатели

Основни макроекономически показатели	Отчетни данни		Средносрочна бюджетна прогноза		
	2015	2016	2017	2018	2020
Брутен вътрешен продукт					
БВП (млн. лв.)	88 571	92 635	107 722	117 322	131 360
БВП (реален растеж, %)	3,6	3,4	2,1	2,0	2,0
Потребление	3,8	1,8	2,0	1,9	1,9
Брутообразуване на основен капитал	2,7	-4,0	2,8	2,8	2,8
Износ на стоки и услуги	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Внос на стоки и услуги	5,4	2,8	5,4	5,4	5,4
Пазар на труда и цени					
Звезост (СНС) (%)	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4
Коефициент на безработица (НРС) (%)	9,1	7,6	6,2	6,3	6,2
Компенсация на един пост (%)	5,6	3,1	4,9	5,3	5,5
Дефлатор на БВП (%)	2,2	1,1	1,1	2,0	2,8
Средногодишна инфлация (ХИПЦ) (%)	-1,1	-1,3	-0,3	1,7	1,3

Източник: МФ

При такива благоприятни фактически и прогнозни данни, би следвало преразпределителната функция на държавата да се насочи към увеличаване на средствата за жизненоважни сектори на националното стопанство, един от които е секторът на образованието и науката. В реално

Приета с Решение 281 на МС от 18.05.2017 г.

изражение, факт са както увеличаващият се настоящ размер на разходите за функцията „образование и наука“, така и предвидения до 2020 година:

Табл. III-1: Разходи по функции по КФП за периода 2017-2020 г. с разпределен резерв по функции (без вноса в общия бюджет на ЕС)

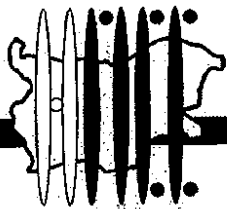
ПОКАЗАТЕЛИ	млн. лв.				% от БВП			
	2017 Очакв. напълн.	2018 Прогноза	2019 Прогноза	2020 Прогноза	2017 Очакв. напълн.	2018 Прогноза	2019 Прогноза	2020 Прогноза
Общи държавни служби	2 068,2	2 274,2	2 359,9	2 326,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Отбрана и сигурност	4 281,3	4 089,0	4 119,8	4 222,2	0,7	0,7	0,7	0,7
в т.ч.:								
- отбрана	1 390,9	1 489,4	1 566,2	1 653,9	0,2	0,2	0,2	0,2
- полиция, вътрешен ред и сигурност	1 932,6	1 634,2	1 372,5	1 376,1	0,3	0,3	0,2	0,2
Образование	3 386,2	3 776,1	4 176,4	4 547,2	0,6	0,6	0,7	0,8
Здравеопазване	4 243,4	4 625,1	4 848,6	5 069,4	0,7	0,8	0,8	0,9
Социално осигуряване, подпомагане и грижи	12 386,6	13 068,8	13 498,0	14 043,0	2,1	2,2	2,2	2,3
Жилишно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда	2 326,0	2 386,1	2 576,8	2 624,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Почивно дело, култура, религиозни дейности	668,6	647,2	665,7	680,6	0,1	0,1	0,1	0,1
Икономически дейности и услуги	4 806,5	4 913,9	5 417,6	5 372,6	0,8	0,8	0,9	0,9
Религиозно осигуряване и услуги	817,0	731,6	777,3	804,3	0,1	0,1	0,1	0,1

Източник: МФ

Очакванията, процентът на средствата, отцеляни за образование, да достигат 4% от БВП, определено следва да се опенят положително, но и прагматично с оглед на факта, че без да се променят ключови параметри по определени въпроси, нарастването на тези средства няма да доведе до търсения от обществото ефект.

На първо място си поставяме задачата да разкрием проблемните точки, именно в този образователно-научен аспект, касаещ средствата за стипендии на докторантите, обучаващи се в българските държавни висши училища и да паде предложени за промяна.

Сумите за стипендии, които получават докторантите, обучаващи се в места, субсидирани от държавата, са интегрална част от бюджета на Министерството на образованието и науката и по-конкретно от бюджетна програма „Студентско подпомагане“. Ако разгледаме отчетите за

изпълнението на тази програма в динамика, установяваме, че броят докторанти, на които са предоставени стипендии, е както следва²:

- за 2012 година - 2 010 хил. души;
- за 2013 година - 2 345 хил. души;
- за 2014 година - 2 450 хил. души;
- за 2015 година - 2 613 хил. души;
- за 2016 година - 2 576 хил. души;
- за 2017 година - 2 700 хил. души;

Видна е тенденцията за увеличение, в рамките на системата, на броя обучавани докторанти- стипендианти, което е в унисон със заявените намерения за развитие на научната дейност, популяризирането и издигането ѝ в приоритет.

Средствата за тези стипендии са с фиксиран размер на един докторант за 12 месеца на стойност 450 лева съгласно чл. 7 (д) от ПМС 90 от 26 май 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации. Сумата е установена с изменението на постановлението от 01.07.2008 година, ДВ, бр. 55. От дистанцията на времето, а и не само, можем да опеним като силно положителна тогавашната промяна, тъй като до 2008 година стипендията е както следва:

от 2002 година до 2008 година - 250 лева,

от 2000 година до 2001 година - две минимални месечни работни заплати (тогава МРЗ се движи в диапазона 79 - 100 лева).

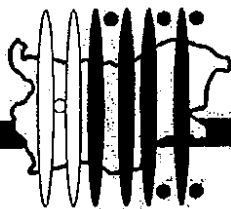
По-голямото увеличение през 2008 година, определено е имало мотивиращ ефект върху младите хора, имащи интерес в изследователската работа, да продължат с научна кариера. Именно тогава са и въведени допълнителните финансови стимули при представяне на дисертационен труд за защита в рамките на тригодишния срок - 1000 лева, а при успешна защита в срок до една година, след завършване на тригодишния срок на обучение - отново 1000 лева. Налице е било желание да се издигне престижът на работата на младите учени. Затова говори и фактът, че през 2008 година, един от основните измерители, на база на които се прави голяма част от бюджетните разчети - минималната работна заплата, е 220 лева, т.е. един докторант е получавал с 230 лева повече или приблизително 104% по-високо възнаграждение от получаващите МРЗ.

От 2008 година насам, независимо от факта, че всички политически субекти поставят в програмите си приоритетен сектора на образование и наука и покачване на средствата в тази сфера, стипендиите за докторанти си останаха константна величина и до настоящия момент. Същевременно наблюдаваме възходящ тренд на увеличение на минималната работна заплата, както следва:

2008 година - МРЗ 220 лева;

2009 година - МРЗ 240 лева;

² Отчети за изпълнението на политиките и програмите на Министерство на образованието и науката: <http://www.mon.bg/?go=page&pageId=9&subpageId=67>

- 2010 година – МРЗ 240 лева;
- 2011 година – МРЗ 270 лева;
- 2012 година – МРЗ 290 лева;
- 2013 година – МРЗ 310 лева;
- 2014 година – МРЗ 340 лева;
- 2015 година – МРЗ 360 лева;
- 2016 година – МРЗ 420 лева;
- 2017 година – МРЗ 460 лева, отменена с решение на ВАС от май 2017 г.

Плановете на българското правителство до 2020 година са да поддържат тенденция към увеличаването ѝ.

Основни допускания	Мерна единица	Прогноза 2018	Прогноза 2019	Прогноза 2020
Размер на минималната работна заплата (МРЗ)*	лева	510	560	610
Източник: МФ				

В мотивите за всички тези изменения винаги се записва приоритетът за устойчиво повишаване на стандарта на живот. Нека свотнесем обаче тези намерения към другия заявен приоритет – да се обучават повече млади хора в научната сфера, за да може да има качествено увеличение на изследователския потенциал. След анализа на всички тези цифри, стигаме до тъжната констатация, че през 2017 година, ако минималната работна заплата след решението на ВАС все пак остане 460 лева, то всеки необразован човек, когато навлиза на пазара на труда и започва да работи, ще получава с 10 лева повече от младите учени. През 2018 година същите тези хора ще получават с 60 лева повече, през 2019 година 110 лева повече, а през 2020 година – 160 лева повече от докторантите, учейки три години, за да дадат свой принос в науката и защитят дисертационен труд.

Ясно е, че при продължаващото пренебрегване на проблемите на докторантската общност, ще доведат до абсолютна непривлекателност на обучението в докторантура.

Въпреки възможностите, които новата оперативна програма „Наука и образование за интелектуален растеж“ предоставя в някои насоки, е наложително осъвременяване на стипендиите за докторанти, за да могат да се покриват основни разходи по време на обучението, свързани с него и изследователската работа. Докато изискванията на държавата за обвързване на финансирането на университетите с качеството на предлагания образователен продукт се увеличава, един млад учен, получаващ стипендия от 450 лева на месец, не може да допринесе за подобно качество, защото финансово не е способен да си позволи да прави публикации в международни индексирани и реферирани списания, таксите за които са непосилни. Крайно малко са висшите училища, които покриват подобни разходи за сметка на бюджетите си.

В тази връзка, Национално представителство на студентските съвети, счита че е от изключителна необходимост промяната във финансирането

на обучението на докторантите. Тя може да се направи в следните насоки:

1. Промяна в ПМС 90 и възприемане на подхода на увеличение на стипендиите с обвързването им с минималната работна заплата. Този подход е бил вече приложен от законодателя в периода 2000 - 2001 година, както се видя по-горе в изложението. С планираното увеличение на МРЗ, докторантска стипендия в размер на две минимални работни заплати, категорично би направила обучението привлекателно и с нужния авторитет в обществото;

2. Въвеждането на допълнително стимулиране, базирано на качеството на научни публикации, работа по научни проекти или международни изяви;

3. Премахване на някои законови ограничения, най-вече в сферата на медицинското образование, младите хора да не могат да се обучават в редовна форма на докторантура, докато специализират. Подобни рестрикции не отразяват съвременните тенденции за качествена симбиоза между изследователска дейност и нейното приложение в практическата сфера.

В заключение ние считаме че колкото по-бързо се приложат гореизброените мерки, толкова по-ясен би бил мултиплициращият ефект в областта на науката. Обучението в образователна и научна степен доктор би придобило очертанията на изключително важна същност за развитие на хората с интерес в научните изследвания и би допринесло за издигане на авторитета на академичната общност в страната ни. Промяната е от фундаментално значение за бързото приспособяване на висшето образование към динамичния глобален напредък, чиито правила исторически са доказали аксиомата, че качествената наука се прави с достатъчно средства и адекватни реформи.

Направените изводи и бележки са изцяло на база опита на активно занимаващите се със социално-битовите въпроси на местно, регионално и национално ниво. Оставаме на разположение при възникнали въпроси.

30 Октомври, 2017 година
град София

Яна Вагелер
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПМС С

Education International
<http://www.ei-ie.org>

СИНДИКАТ "ОБРАЗОВАНИЕ" КЪМ КТ "ПОДКРЕПА"

www.podkrepa-obrazovanie.com

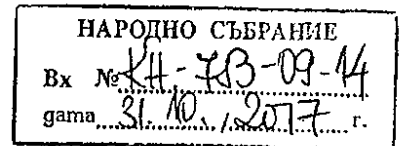
Изх. №140/31.10.2017г.

Председател
Юлиан Петров

Зам.-Председател
Георги Шошев

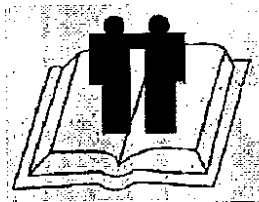
Секретари
Емилия Мирчева
Милена Мавродиева
Владимир Стойчев

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯТА ПО ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА
КЪМ 44 НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Закон за Държавния бюджет на Република България за 2018г.

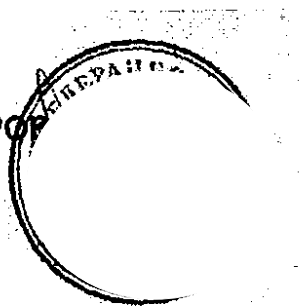
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Изпълнителният съвет на Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ приветства увеличението на финансовите средства за отрасъл Образование, фокусирани към увеличение на учителските заплати. Едновременно с това, обаче, настояваме, в унисон с препоръките на ЕС и мотото на българското председателство „Учителят – професия на бъдещето“, да се определят средства в размер на 6% от БВП за системата на образованието. Достигането до тези минимални за приоритетен отрасъл средства да стане поетапно до 2021 година. Предлагаме Комисията по образование и наука да инициира график с увеличения с не по-малко от 0,5% годишно.

Надяваме се, че ще приемете нашето предложение в духа на доброто партньорство и ползотворен образователен национален социален диалог.

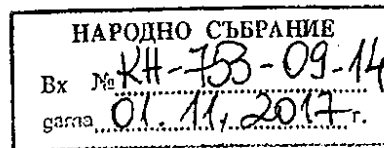
ул. Ангел Кънчев №2
1000 София, България
Tel +359 2 986 3338
teachers@podkrepa-obrazovanie.com
<http://www.podkrepa-obrazovanie.com>

ЮЛИАН ПЕТРОВ
председател

Изх. № 87 / 30.10.2017 г.

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОН
ПРИ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

В отговор на Ваш изх. № КН-753-09-14 / 27.10.2017 г., приложено Ви изпращам *ПОЗИЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИЯ УЧИТЕЛСКИ СИНДИКАТ по изпълнение управленската програма на правителството за образование, приоритетните политики на МОН за сектора, Бюджет 2018 г., отразените позиции на НУС и социалните партньори в ОСТС към МОН и на договореностите в КТД за народната просвета.*

В частта на позицията за Бюджет 2018 са отразени нашите искания, съобразени и с тези на останалите синдикални социални партньори.

Тъй като материята на проектобюджета по посока на отразените ни очаквания трудно се разчита, моля, отговор по тях да дадат самите вносителни.

Аспарух Томов

Председател

ПОЗИЦИЯ
НА НЕЗАВИСИМИЯ УЧИТЕЛСКИ СИНДИКАТ
по изпълнение управленската програма на правителството
за образование,
приоритетните политики на МОН за сектора,
Бюджет 2018 г.,
отразените позиции на НУС и социалните партньори
в ОСТС към МОН
и на договореностите в КТД за народната просвета

БЮДЖЕТ И ФИНАНСИРАНЕ

Да се заложи и неотклонно да се привежда в действие стратегия за увеличение на средствата за образование, като те се увеличават с не по-малко от 0,5% на година до достигане на 6% от БВП до 2020 г.

За бюджетната 2018 г. да достигнат не по-малко от 4% от БВП.

Заплатите в сектор Образование нараснаха с 15.3% за периода 2013-2016 г. Въпреки че образованието е сред трите деклариращи приоритетни сектора, които насърчават икономическия растеж, България изостава по отношение на дела на разходите за средно образование в БВП в сравнение с много други държави от ЦИЕ – членки на ЕС.

Петнадесет процентното увеличение на достигнатите индивидуални основни учителските заплати от м. септември 2017 г. залегнало в приоритетите на правителствената програма да бъде реализирано за всички педагогически специалисти в системата на средното образование.

Минималните основни работни заплати от м. септември 2017 г. да достигнат не по-малко от: на учител и възпитател 760 лв., на старши учител и възпитател 792 лв. и на главен учител и възпитател 836 лева.

В Бюджет 2018 г. да бъдат предвидени средства за повишаване на работните заплати на педагогическите специалисти с 25%.

За системата на средното образование допълнителните минимални средства по политиките в Бюджет 2018 г. да не бъдат по-малко от:

- 248 млн. лв. за покриване увеличението на учителските заплати.

За удовлетворяване минималния размер на допълнителните искания на КНСБ за системата на средното образование е нужно да бъдат осигурени 375 млн. лв., в т.ч.:

- За въвеждане в практиката на нов механизъм за разпределение на делегираните бюджети, отчитащ като фактор не само брой деца/ученици – 100 млн. лв.;

- За осигуряване действието на националните програми в системата на образованието, финансирани от републиканския бюджет – 100 млн. лв.;

- За уравниване на ЕРС между видовете и степените учебни заведения съгласно разработения нов механизъм за формиране на ЕРС – 90 млн. лв.;

- За осигуряване дейностите по целодневна организация на учебния процес и за извънкласни и извънучебни дейности – 70 млн. лв.;

- За осигуряване транспорта на учители – 15 млн. лв.

Да бъдат осигурени целеви средства от държавния бюджет за финансиране на условно постоянните разходи извън единните разходни стандарти.

Възнаграждението на педагогическите специалисти трябва да бъде не по-ниско и да надгражда средната брутна работна заплата за заетите в бюджетната сфера. Повишаването на работните заплати в средното образование трябва да е в унисон с ефективно и комплексно финансиране на образователната система. Достойната и значима оценка на труда неминуемо ще доведе и до по-високи резултати в обучението и възпитанието на бъдещите граждани на България и свързания с това необходим икономически растеж.

Да се осигури и обезпечи задължителна целодневна организация на учебния процес за учениците до 7 клас и постепенно преминаване на едносменен режим на обучение в следващите 4 години.

В Постановлението за изпълнение на държавния бюджет за 2018 г. да се възстанови текстът на съответните членове от постановленията до 2015 г., съгласно който средствата за СБКО „се определят в размер до 3 на сто от плановете разходи за заплати на лицата, назначени по трудови правоотношения, и на лицата, чиито правоотношения се уреждат със Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и Закона за МВР”.

Да се регламентират промени за ваучерното хранене - издаване ваучери за хранене в размер до 60 лв. на месец без таван на ограничения от действащите оператори, така че да се гарантира достъп за всички работници и служители по трудово и служебно правоотношение, вкл. за работещите в организации и дейности на бюджетна издръжка – конкретно средно образование.

Въвеждането на годишна квота не отговаря на реалните потребности и фактически води до неравнопоставеност в достъпа на работниците и служителите до тази социална придобивка.

Всички промени и нови закони в системата на образованието да се случват след консенсус и подпис на представителните синдикати.

Всички планове за промени в сектор образование да бъдат дискутирани с национално представителните организации на работниците и служителите.

ПОЛИТИКИ ПО ДЕЛЕГИРАНИТЕ БЮДЖЕТИ

Усъвършенстване на механизмите за формиране на делегираните бюджети в средното образование, с цел подобряване ефективността им и създаване на равнопоставеност при финансирането на образователните институции:

- Делегираните средства за издръжка на дете/ученик да не се използват за капиталови разходи.

- Да бъдат разработени механизми за диференцирано финансиране на детските градини и училищата в зависимост от концентрацията на деца и ученици от уязвими групи и деца в риск, с цел осигуряване на нормално финансиране и кадрово обезпечаване на учебните институции в малките населени места.

- Да се изготви и приеме стандарт за численост на непедагогическия и ръководен персонал в институциите от средното образование съобразен с броя на децата и учениците в звената.

- Размерът на лекторския час да съответства на определения такъв в Националните програми и до края на 2018 г. да достигне 12 лв.

- Да се разработят и утвърдят за институциите в системата на средното образование типови вътрешни правила за организация на работната заплата.

- От годишните средства за квалификация ежегодно да се предоставят по 50 лв. на педагогически специалист за учебно - помощна, методическа и научна литература.

- Да се разработят механизми на обвързване на социалната политика на държавата със системата на средното образование (помощи при безработица; получаване на детски надбавки; определяне на средства от републиканския бюджет за подготовката на децата за постъпване в 1 клас; включване на безотговорни родители в програмите за временна заетост).

- Да бъде разработена политика (концепция, план, стратегия,) за поетапното пенсиониране на педагогическите кадри в средното образование, за последващо включване във връзка с резерва на пазара на труда, за поетапно преминаване от активна учителска работа към пенсионна възраст.

ПОЛИТИКИ ПО ЛИНИЯ НА СЕКТОРНИЯ СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ И ЗАКОНОВОТО ИМ ОБЕЗПЕЧАВАНЕ

Мерки за постоянно повишаване квалификацията на учителите/преподавателите/наставниците, в съответствие с обновеното учебно съдържание, повсеместно въвеждане на информационни и комуникационни технологии, работа в мрежи, платформи и др.

Набелязване на пътища за мотивация на учителите за повишаване на квалификацията си, свързани с адекватно заплащане на кариерните длъжности и професионално-квалификационните степени. Промяна във философията на допълнителните плащания за кариерни длъжности.

Динамично се променят изискванията към обучителния процес и ролята на преподавателя в посока към насочващ, модерирещ процеса на възприемане, по-широко приложение, анализ, синтез и оценка по отношение на качеството и ефективността на резултатите от ученето.

Ревизиране и съответни промени на всички държавни образователни стандарти към ЗПУО, съобразно направените предложения на представителните учителските синдикати в България и тези по линия на ОСТС към МОН.

Промяна на част от образователните стандарти, за да бъдат облекчени учителите от бюрократичната дейност и бумажината.

Включване на представителните учителски синдикати в комисиите за избор на директори, за атестиране на педагогическите специалисти, за иновативните училища и за изработване на формули за определяне бюджетите на образователните институции.

Нов преглед на учебното съдържание и продължение на диалога по олекотяване и осъвременяване на учебното съдържание.

Модернизирание и практическа насоченост на обучението във висшите училища за придобиване на професионална квалификация "учител".

Промяна на концепцията за определяне на директори на образователни институции. Въвеждане на мандатност на директорската длъжност и обвързката ѝ с механизмите на атестиране и комплексен контрол. Въвеждане изисквания към кандидатите за директорската длъжност – управленски ценз, педагогически опит при достигната кариерна длъжност „Старши учител“, доказана мениджърска квалификация и др. Участие на представителните учителски синдикати в комисиите за директорски конкурси и комисиите за контрола на управлението.

Въвеждане на компенсаторни механизми по време на професионалния път на педагогическите специалисти с цел тяхното съхранение и привличане на млади специалисти – задължителен служебен отпуск за периодична квалификация, намаляване годишната норма преподавателска заетост след определени възраст и стаж, критерии за пенсиониране във връзка с допълнителна натовареност, ремонт на определяне размера на пенсията за ранно пенсиониране и др.

Набелязване на мерки за гарантиране равен достъп до образование, индивидуален подход и обгрижване на децата и учениците и подкрепа за успешната им реализация:

- Гарантиран финансов ресурс за всяко образователно звено за назначаване в него на психолог и педагогически съветник и социален педагог.

- Броят на ресурсните учители и помощник учителите да зависи от нуждите на училището, а не от делегирания бюджет.

- Обезпечен финансов ресурс и междуинституционална обвързка за осигуряване присъствие на социален работник във всяко училище.

- Гарантиране на ефективен преход към европейска целодневна организация на учебно-възпитателния процес.

Задължително преминаване в едносменен режим на организация до края на 2020 г.

- Финансова подкрепа и стимули за учители, работещи с деца със специални образователни потребности, с деца от уязвимите групи и с талантиливи деца.

Намаляване на броя на учениците от ромски произход в група и клас с цел по-успешната им интеграция.

Финансов стандарт, в пъти по-висок за работа с надарени и талантиливи деца.

- Нормативно осигуряване на поне още един час на класа и значително увеличение на неговото заплащане.

Значително увеличение на възнаграждението на класните ръководители.

октомври 2017 г.

Изпълнителен съвет на НУС

Аспарух Томов

Председател